

Bruxelles, den 31.1.2018
COM(2018) 50 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Midtvejsevaluering af Erasmus+ (2014-2020)

{SWD(2018) 40 final}

Erasmus+ er EU-programmet, som støtter tiltag inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, ungdom og idræt. Med et budget på **16,45 mia. EUR for perioden 2014-2020**¹. sigter programmet mod at give **4 millioner mennesker** muligheden for at opnå kompetencer og udvikle sig personligt, socialt og fagligt gennem studier, uddannelse, arbejds erfaringer eller frivilligt arbejde i udlandet overalt i verden. Det sigter mod at fremme forbedringer af kvalitet, innovationseksperise og internationalisering ved **organisationer**, der er aktive inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, ungdom og idræt. Erasmus+ hjælper også europæiske lande med at modernisere og forbedre deres **uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer** samt deres **politikker** vedrørende ungdom og idræt ved at styrke deres rolle som drivkræfter for vækst, beskæftigelse, konkurrenceevne, innovation og social samhørighed yderligere.

Denne **midtvejsevalueringsrapport** af Erasmus+-programmet, herunder evalueringen af den langsigtede virkning af de foregående programmer, forelægges i henhold til artikel 21 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1288/2013² og ledsages af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SWD), som indeholder al dokumentation. Den bygger på nationale rapporter, der er indsendt af programlandene, en evalueringsrapport fra en ekstern uafhængig kontrahent, andre evaluerede undersøgelser, erfaringer fra forvaltning af programmet og **over en million svar fra alle interesserede parter**. Den vurderer fremskridtene i forbindelse med at gennemføre Erasmus+ i perioden 2014-2016 i alle deltagende lande³ inden den fulde budgetforhøjelse. Den undersøger også den langsigtede indvirkning af syv foregående programmer fra perioden **2007-2013** (efterfølgende evaluering), herunder i partnerlande.

Erasmus+ er godt på vej til at **nå sine resultatindikatorer**, som er fastsat i retsgrundlaget, idet **1,8 millioner personer** inden for en periode på mindre end tre år har deltaget i mobilitetsaktiviteter, og **flere end 240 000 organisationer** er involveret i samarbejdsprojekter. Under hensyntagen til referencegrundlaget for evalueringen finansierede de programmer, der evalueres, læringsmobilitet for flere end **4,3 millioner unge og flere end 880 000 fagfolk** mellem 2007 og 2016. Derudover drog mange flere personer fordel af samarbejdsprojekter, som omfattede **940 000 deltagende organisationer**.

Generelt set viser evalueringen, at **interessenter og offentligheden sætter meget stor pris på Erasmus+**. Resultaterne af denne evaluering viser, som angivet i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene (SWD), at alle de programmer, der er blevet evalueret, er **yderst effektive**. Deres europæiske merværdi er uomtvistelig. Derudover ses Erasmus+ som værende **mere sammenhængende, relevant** og kun delvist **mere effektivt** end de foregående programmer. På baggrund af forslag i de nationale rapporter og under hensyntagen til anbefalingerne fra den eksterne konsulent foreslås det at tilpasse gennemførelsen af det nuværende program for at hjælpe med at nå dets fulde potentiale inden 2020, og der overvejes forslag til forbedringer med henblik på et efterfølgende program.

¹ Inklusive finansiering fra instrumenter til eksterne foranstaltninger.

² EUT L 347 af 20.12.2013, s. 50 budget.

³ Programlande: EU-medlemsstaterne, den tidligere jugoslaviske republik Makedonien, Island, Liechtenstein, Norge og Tyrkiet. Partnerlande: andre ikke-EU-lande.

Effektivitet

Evalueringen viste, at både dets interessenter samt den brede offentlighed **sætter stor pris på Erasmus+**, og de angiver programmet som værende **EU's tredje mest positive resultat**. Programmets støttemodtagere angiver en tilfredshedsgrad på over 90 %.

For **lærende** (studerende, lærlinge, frivillige, unge osv.) havde de evaluerede programmer, og de fortsætter med at have, en positiv effekt på **erhvervelsen af færdigheder og kompetencer**, hvorved **beskæftigelsesegnetheden** og iværksætterkulturen fremmes og overgangen fra uddannelse til beskæftigelse forkortes (13 % bedre sammenlignet med personer, som ikke tog del i Erasmus+ eller de foregående programmer). Evalueringen angiver, at Erasmus+ fremmer viljen til at arbejde og studere i udlandet (+ 31 %) og udviklingen af fremmedsprogskundskaber (7 % bedre i test af færdigheder), at det påvirker personers positive opfattelse af værdien af at lære som et led i deres faglige og **personlige udvikling** (+ 8 %), og at det endda forbedrer studerendes fuldførelsesgrader (+ 2 %).

Der er også dokumentation for et **bidrag til et mere sammenhængende EU**. Erasmus+ fremmer en positiv social/samfundsmæssig adfærd og en **følelse af at være "europæer"** (+ 19 % sammenlignet med ikke-deltagere). Det rækker ud til dårligt stillede unge (11,5 % af det samlede antal af deltagere i Erasmus+) i højere grad end de foregående programmer eller sammenlignelige nationale ordninger. Dog peger evalueringen på, at der er behov for at gøre mere for at række ud til de mest sårbare i samfundet samt at lette mindre organisationers deltagelse.

- Inden for rammerne af opbygningen af det nuværende program frem til 2020 vil Europa-Kommissionen øge sin indsats for at **gøre Erasmus+ mere tilgængeligt** for personer, der kommer fra dårligt stillede miljøer, eller som har særlige behov. Den vil gøre en indsats for at **lette skolers og andre mindre aktørers deltagelse** i programmet.
- Efter 2020 vil Kommissionen overveje, hvordan **den inkluderende dimension kan fremmes** i alle nye programmer ved en øget integration af dårligt stillede og sårbare grupper i uddannelse samt ungdoms- og idrætsaktiviteter.

For **fagfolk** (lærere, undervisere, ungdomsarbejdere, personale osv.) omsættes deltagelsen til faglig udvikling — især i form af **større muligheder for netværkssamarbejde** (+ 22 procentpoint) og større anvendelse af **digitale ressourcer** (+ 5 procentpoint) — kombineret med en stærkere tilknytning til Europa (+ 6 procentpoint).

For **deltagende organisationer** (skoler, universiteter, udbydere af erhvervsuddannelser og voksenuddannelser osv.) er de forventede ændringer gradvise og forskellige i intensitet på tværs af sektorerne i programmet. Det er nødvendigt med en fortsat deltagelse for en mere dybdegående omstilling. Men evalueringen viser, at programmet har en **tydelig "europæiserende" effekt**⁴.

⁴ SWD, 5.1.2.1.

Selv om det er knap så synligt, bekræfter evalueringen også, at **de evaluerede programmer havde en indvirkning på udformningen og gennemførelsen af politikker vedrørende uddannelse, ungdom og idræt**⁵, særligt i tilfælde af videregående uddannelser, hvor det pågældende budget var stort nok eller havde en indirekte indvirkning ved at finansiere det politiske samarbejde mellem myndigheder. På længere sigt har programmerne fremkaldt en opfattelse i Europa af, at **læringsmobilitet giver fordele for den enkelte**, og at **læringsresultater herfra generelt set bliver valideret og anerkendt**. De evaluerede programmer har også været **vigtige for EU's globale rækkevidde**, særligt i forbindelse med at lette anerkendelsen af kvalifikationer mellem Europa og partnerlande.

De systemiske virkninger modsvares af **fremskridtene i forbindelse med formidling** af resultaterne af de finansierede projekter takket være en enkelt dedikeret platform⁶. **Dokumentationen for, at projektresultaterne anvendes af politiske beslutningstagere er dog ikke altid tydelig**, dette gør sig især gældende, hvis beslutningstagerne ikke er engageret i projektet fra begyndelsen.

- **For at fremme den politiske indvirkning** vil Kommissionen overveje yderligere metoder til at fremme indvirkninger på systemniveau og strømline vellykkede projektresultater på nationalt plan mere effektivt.
- I forbindelse med forberedelsen af fremtidige programmer vil Kommissionen undersøge mulighederne for udvikling og finansiering **i en større skala** (særligt med støtte fra de europæiske struktur- og investeringsfonde) af de vellykkede Erasmus+-projekter, som har potentiale til at udløse strukturreformer på nationalt plan.

Alt i alt har evalueringen vist, at Erasmus+ midtvejs har **nået eller overgået de fleste indikatorer**, som er fastsat i dets retsgrundlag. Efterspørgslen er langt større end finansieringen, der er til rådighed. Uden at foregribe den næste flerårige finansielle ramme bekræftede evalueringen programmets **kapacitet til at absorbere en generel budgetforhøjelse** fremover. Hvis der kommer en budgetforhøjelse, foreslås det, at den nuværende **fordeling mellem programmets sektorer kunne tilpasses** med henblik på at styrke de sektorer, for hvilke en budgetforhøjelse ville udgøre den mest effektive gevinst, hvad angår indvirkningen. **Skoleuddannelse, erhvervsuddannelse** og ungdomsaktiviteter, hvor programmernes indvirkning blev dokumenteret, om end i et mindre omfang end for videregående uddannelser grundet mindre budgetbevillinger, blev identificeret som **havende stort potentiale** for udvidet deltagelse i Erasmus+-aktiviteter i de kommende år.

- Fra 2018 vil der blive lanceret nye tiltag og aktiviteter under Erasmus+ med henblik på at **øge antallet af mobilitetsmuligheder** for skoleelever, elever på erhvervsuddannelser og lærlinge.
- I sin meddelelse ***Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur***⁷ præsenterer Kommissionen en vision for at fremme det kommende Erasmus+ blandt

⁵ SWD, 5.1.2.2.

⁶ <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects>.

⁷ *Styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur* — Europa-Kommissionens bidrag til stats- og regeringschefernes arbejdsfrokost i Göteborg den 17. november 2017, COM(2017) 673.

alle kategorier af lærende (herunder skoleelever, studerende, praktikanter og lærlinge) med det formål at **fordoble antallet af deltagere** og række ud til lærende, der kommer fra dårligt stillede miljøer, inden 2025⁸.

Garantiordningen for lån til kandidatstuderende er først lige startet. De første støttemodtagere gav positiv feedback. Indtil nu har den dog **ikke levet op til forventningerne til volumen** grundet forsinkelsen af dens lancering, lavt engagement blandt finansieringsinstitutter og de studerendes manglende kendskab til ordningen.

- Frem mod 2020 agter Kommissionen at **reducere de årlige budgetbevillinger til garantiordningen for lån til kandidatstuderende** uden at ændre den overordnede bevilling, der er fastsat for andre aktiviteter vedrørende videregående uddannelser.

Europæisk merværdi og relevans

Set i lyset af de leverede resultater fremhæver evalueringen den **uomtvistelige europæiske merværdi** af de evaluerede programmer⁹. Denne merværdi skyldes den store volumen og det brede omfang af de finansierede aktiviteter sammen med en mere retfærdig adgang til læringsmobilitet, strømlinede bedste praksisser, større EU-integrering og en tydelig international dimension. Andre ordninger, der finansierer sammenlignelige tiltag på nationalt plan, er stadig væsentlig mindre både i volumen og omfang. Det er yderst usandsynligt, at de kan erstatte Erasmus+-midlerne.

Evalueringen viste, at Erasmus+ er **mere i overensstemmelse med EU's politikker** end de foregående programmer, og det er fleksibelt nok til at tilpasse sig til de kommende behov på EU-plan såsom at øge den sociale inklusion og forebygge voldelig radikaliserings¹⁰. For at maksimere programmets indvirkning anbefaler evalueringen, at **antallet af prioriteter reduceres, og at de bliver mere fokuserede**.

- I det nuværende program blev der lagt større vægt på tiltag, der bidrager til **social inklusion** i henhold til [Paris-erklæringen](#)¹¹, de nye prioriterede områder i **ET 2020** og **ungdomsstrategien**¹² samt **den nye dagsorden for færdigheder i Europa**¹³.
- Det fremtidige program bør fortsat **hjælpe med at gennemføre EU's politiske prioriteter**, samtidig med at det bevarer sin fleksibilitet til at tilpasse sig efter behov og forbliver særdeles relevant for de deltagende lande. Nogle tiltag, særligt dem, der støtter partnerskaber, kunne **fokuseres på færre prioriteter**.

⁸ Uden at foregribe den næste flerårige finansielle ramme.

⁹ SWD, 5.5.

¹⁰ SWD, 5.2.

¹¹ Erklæring om fremme af medborgerskab og de fælles værdier frihed, tolerance og ikkediskrimination ved hjælp af uddannelse, Paris, den 17. marts 2015.

¹² Rådets og Kommissionens fælles rapport for 2015 om gennemførelse af ET 2020, EUT C 417 af 15.12.2015, s. 25, Rådets resolution om fastsættelse af en specifik EU-arbejdsplan for ungdommen (2016-2018), EUT C 417 af 15.12.2015, s. 1.

¹³ COM(2016) 381 af 10. juni 2016.

Den endelige evaluering af programmet vil også vurdere resultaterne af omfattende vidensalliancer og alliancer for sektorbaserede kvalifikationer, som er indført inden for rammerne af Erasmus+ med henblik på at **fremme innovation** på videregående uddannelser og erhvervsuddannelser. Disse tiltag var ikke tilstrækkeligt gennemførte til at blive evalueret midtvejs.

- Frem mod 2020 vil Kommissionen yderligere underbygge de **forskellige måder at håndtere projekter på**, hvilket primært er rettet mod at fremme samarbejde og udveksling i modsætning til projekter, der er rettet mod at fremme innovation.
- I det nye program vil måder at **fremme innovation** på blive taget i betragtning.

I evalueringen bemærkedes det også, at der er potentiale for at indføre mere målrettede tiltag for at **maksimere relevansen af Jean Monnet-aktiviteter** og **programmets merværdi** i sektoren for **voksenuddannelser**.

Undervisning og forskning i EU-anliggender er på nuværende tidspunkt relativt udbredt på videregående uddannelser. Der er dog behov for en større forståelse af europæisk integration og en stærkere følelse af et tilhørsforhold til Europa blandt de yngre generationer i kølvandet på de seneste ti års økonomiske og politiske kriser.

- **Jean Monnet** kunne i det fremtidige program blive omformet til at **tage højde for en bredere målgruppe** (herunder skoler) med henblik på at øge kendskabet til, hvad fælles europæiske værdier er.

Evalueringen understreger, at effekten på sektoren for voksenuddannelser, som på nuværende tidspunkt rammer en bred befolkningsgruppe, udvandes grundet sektorens fragmenterede og forskelligartede karakter.

- Kommissionen vil overveje, hvordan **fokus på EU-støtte til tværnationale aktiviteter i sektoren for voksenuddannelser kan øges**.

Sammenhæng

Evalueringen viste en **høj grad af komplementaritet mellem** Erasmus+ og andre relevante EU-politikker og -programmer (f.eks. Den Europæiske Socialfond og Horisont 2020). Selv om synerginiveauerne varierer, er det bemærkelsesværdigt, at evalueringen kun fandt **meget få overlap**¹⁴.

Programmets **stærke indre sammenhæng** sammenlignet med de foregående programmer skyldes dets **dækning af livslang læring**. Når områder, der ofte holdes adskilt, samles (på nationalt plan) i et enkelt EU-program, anses det for at fremme komplementaritet og et internationalt perspektiv¹⁵.

Samarbejdet på tværs af sektorer inden for rammerne af Erasmus+ er steget drastisk (+ 23 procentpoint sammenlignet med foregående programmer). Langt størstedelen af

¹⁴ SWD, 5.3.2

¹⁵ SWD, 5.3.1.

samarbejdsprojekterne omfatter nu mindst en organisation fra en anden sektor i programmet. Samarbejdet mellem uddannelse og civilsamfundet finder løbende sted under Erasmus+.

Evalueringen understregede, at programmet tydeligvis har haft gavn af den **mere simple** opbygning, at gruppere aktiviteterne i tre nøgleaktioner (individuel mobilitet, samarbejde og støtte til politiske reformer), som det var forventet i konsekvensvurderingen. Det, at programmet har **ét navn**, har bidraget til programmets **øgede synlighed**, hvilket har været en fordel for hver enkelt sektor. Erasmus+ har forbedret sin **geografiske balance**, idet mindre lande fra Central- og Østeuropa i højere grad er blevet involveret.

Sammenhængen **kan stadig forbedres, hvad angår idræt**. For at opnå betydningsfulde resultater skal midlerne ikke spredes for meget.

- Kommissionen vil søge at **øge fokus i forbindelse med nogle idrætstiltag, særligt når det kommer til aspekter forbundet med social inklusion**, samt mindske overlap med ungdomsaktiviteter.

Omkostningseffektivitet og forenkling¹⁶

Det viser sig, at **mobilitetstiltag** inden for rammerne af Erasmus+ **tydeligt er omkostningseffektive**, særligt læringsmobilitet (med en udgift for EU på 15 EUR pr. dag/lærende). Det bliver en stor udfordring at **forbedre effektiviteten af decentraliserede tiltag med partnerlande**, som har specifikke kriterier og fragmenterede budgetter, der hører under EU's finansiering for eksterne forbindelser.

Forvaltningsomkostningerne (på 6 % af Erasmus+-budgettet¹⁷) **er rimelige**, især sammenlignet med lignende nationale ordninger (gennemsnitligt 14 %), selv om **der kunne opnås øgede stordriftsfordele**. Der forventes derfor større effektivitetsforbedringer frem mod 2020.

Hvad angår forenkling, gør den integrerede karakter af Erasmus+ det muligt at anvende tværfaglige redskaber i forbindelse med ansøgning, overvågning, revision samt udbredelse af tilskud. **Efter en svær overgangsperiode** mellem de foregående programmer og det nuværende program er der bred enighed om, at Erasmus+ er blevet væsentligt forbedret (f.eks. forenklet tilskud, digitalisering, erhvervsuddannelseschartret og online sprogstøtte¹⁸), men at **procedureredskaber og IT-forvaltningsredskaber bør gøres lettere at anvende** for at mindske den administrative byrde på gennemførelsesorganer og støttemodtagere i forhold til de tilskud, de modtager.

- Fra 2018 vil Kommissionen gøre det nemmere at ansøge om tilskud, idet den indfører online webformularer. Disse gradvise **forbedringer vil fortsætte** i løbet af hele programmets levetid.

¹⁶ SWD, 5.4.

¹⁷ Herunder forvaltningsgebyrer for nationale agenturer, som modtager støtte fra det operationelle budget.

¹⁸ <https://erasmusplusols.eu/>.

- Det fremtidige program bør desuden underbygge de nuværende effektivitetsforbedringer, især ved at **mindske den administrative byrde** ved at forenkle ansøgnings- og rapporteringsprocedurerne, gøre IT-redskaber mere interoperable og brugervenlige og øge budgetfleksibiliteten, samtidig med at ansvarligheden opretholdes.

Den **decentraliserede gennemførelsesform gennem nationale agenturer er nu veletableret**. I 2014 blev der indført en **helt igennem præstationsorienteret tilgang** til forvaltning af programmer. Med udgangspunkt i den anerkendte forbedring af at overvåge resultaterne af Erasmus+ er det nødvendigt at finjustere nogle indikatorer, og **der kunne indsamles færre data fra deltagere, og disse data kunne anvendes bedre**.

- Kommunikationen mellem Forvaltningsorganet for Undervisning, Kultur og Audiovisuelle Medier og nationale agenturer er blevet forbedret med henblik på at øge **synergierne mellem centraliserede og decentraliserede tiltag**.
- Kommissionen vil overveje, hvordan overvågningen af Erasmus+ kan perfektioneres, ved at udvide det til samarbejdsprojekter og centraliserede tiltag med henblik på at **udvinde de indsamlede data på en hensigtsmæssig måde, således at beslutninger træffes på baggrund af evidens**.